VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

PÄHKINÄ

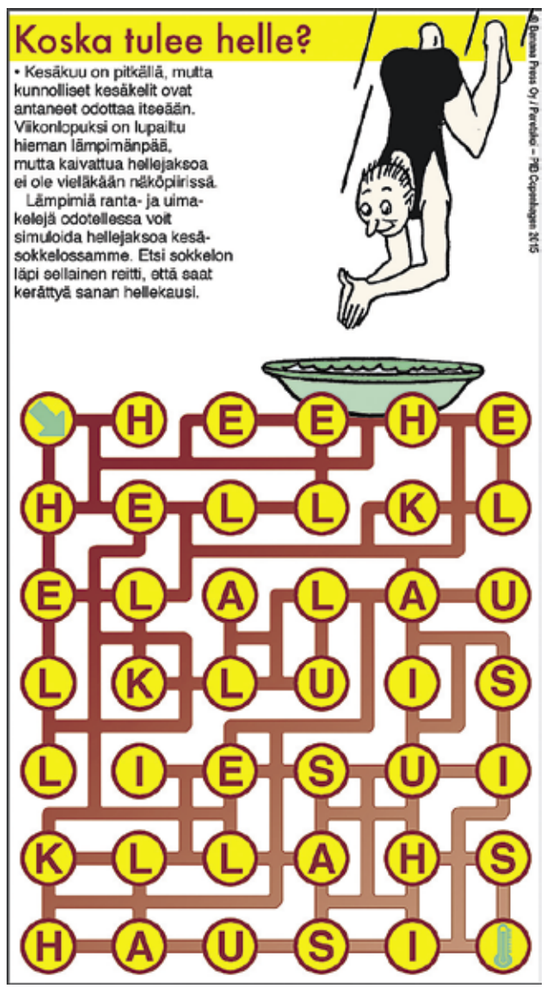

SUDOKU

Taso: Keskivaikea

1		9				5		2
4		7			9			
			6					
			4		8			
	5	4		2				9
				7			8	
	3				7			
				9	4		2	
			2				9	3

Sudoku-tehtävän 482 ratkaisu.

4	2	1	9	3	6	8	5	7
5	8	9	7	2	4	6	3	1
7	6	3	1	8	5	2	4	9
8	1	5	4	7	2	9	6	3
6	7	4	3	5	9	1	8	2
9	3	2	6	1	8	5	7	4
3	5	7	2	6	1	4	9	8
1	4	8	5	9	3	7	2	6
2	9	6	8	4	7	3	1	5

Tehtävä numero 483.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

L	E	K	A	T							V	E	K	E		S	O	L	M	I	A
E	M	A	L	I							I	T	A	L	I	A		A	I	S	A
V	Ä	I	T	E							K	O	R	I		T	U	N	N	O	T
I	S	T	A	T							A	N	A	N	A	S		N	I	K	O
	I			Ö										T		V	A	L	I	T	U	S
I	K	K	U	N	A	T		K	A	M	A		I	K	Ä	E	R	O	T		S		O	
V	A	A	N		A	U	T	O		A	L	T	T	O		K	U	M	A	R	T	A	V	A
A		M	E	T	R	O		T	H	A	I		K	U	P	A	T	A		A	U	L	I	S
N	A	U	T	I	N	N	A	T		I	S	K	U	R	I		K	A	T	U	J/Y	A		I
	H			L	O	I	R	E		L	A	A	T	U	I	S	A		A	L	A	S	K	A
A	T	A	L	A				A	R	A	M		S			K			I				A	
S	A	L	I		V	A	L	O	N	A	R	A	T			K	A	R	A	N	T	E	N	I
K	A	L	A	L	A	J	I			I	N	A	R	I		A	L	A	I		A	R	M	A	S
O	J	A	T			R	A	A	A	T			Y	M	P	Ä	R	I	S	T	Ö	P	Ä	I	V	Ä
T	A	S	A	M	A	A	T			A	U	T	I	O		I	N	K	A		A	S	T	A	T

Hyvästit Suomen itäisimmälle kaupalle

”Kaikki hyvä loppuu aikanaan.” Näin lukee Hattuvaaran viimeisen kyläkaupan ovessa. Hatun kauppa sulki ovensa, mutta kauppiaat haaveilevat vielä jatkajasta.

EIJA IRENE HILTUNEN

Kylän olohuone. Kaupan kahvipöydässä Veli Hoskonen (vas.), kauppiaat Mauri ja Minna Purmonen sekä Pertti Hoskonen.

ILOMANTSI

Kauppias **Minna Purmonen** istahtaa nojatuoliin keskustelemaan asiakkaansa **Pertti Hoskosen** kanssa. Mies on tullut tapansa mukaan kauppaan kahville.

”Minä olen tehnyt tässä ihan oikeasti surutyötä”, Hoskonen sanoo. Hän asioi kaupassa monta kertaa päivässä. Hatun kauppa on kyläläisille toinen olohuone.

”Mitenköhän ne autottomat asukkaat nyt pärjää”, Hoskonen murehtii. Hattuvaarasta on kirkonkylälle nelisenkymmentä kilometriä.

Alussa näytti lupaavalta

Minna ja **Mauri Purmonen** ehtivät pitää kauppaa yhdeksän vuotta. Alussa näytti lupaavalta, kun Pampalon kultakaivos oli rakenteilla.

”Rakennusmiehet ja aliurakoitsijat kävivät tässä ahkerasti. Tein ruuat kaivokselle, mutta sitten se kilpailutettin ja valmistus meni kirkonkylälle”, Minna Purmonen kertoo.

Pariskunta on laskenut, että ainakin 40 asukasta on heidän aikanaan lähtenyt kylästä, osa luonnollisen poistuman kautta. Nyt jäljellä on alle 90 asukasta ja 30 kesäasukasta.

Rajavartiolaitoksen lähtö oli kova isku kylälle. Viimeinen niitti kaupalle oli Veikkauksen ja lääkekaapin lakkautus vähäisen myynnin takia.

”Kaivoksen vakituiset työntekijät eivät kauppaa käyttäneet. He tekevät ilmeisesti kaikki ostoksensa kirkolla”, Purmonen arvelee.

”Kesällä meillä käy paljon matkailijoita, ja karhunmetsästyksen aikaan asiakkaita riittää. Se ei kuitenkaan riitä ympärivuotiseen toimintaan.”

Hattuvaaran lumo

Jos rajaseudulta hakee kalevalaisen näköistä kylää, Hattuvaara on juuri se paikka. Osa pihapiireistä on kuin menneeltä ajalta, autoista ja lisärakennuksista huolimatta.

Kaupan takana on pieni ortodoksinen kalmisto. Siitä alkaa kaunis polku, joka vie Makkolan museotilalle. Siellä on kiistellyn

sotasankarin **Lauri Törnin** huone ja vanhaa esineistöä.

Kylän maamerkkeihin kuuluvat kaupan läheisyydessä sijaitseva 1700-luvun tsasouna ja veteraanien kunniaksi rakennettu Taistelijan talo.

Taistelijan talon ravintola sulki ovensa viime vuonna. Kunta hakee nyt uutta yrittäjää, mutta tälle kesälle se ei onnistunut. Kunta on palkannut Minna Purmosen kesäkahvilan pitäjäksi.

Tv-elokuvan näyttämönä

Hattuvaara on Purmosen mukaan ihan oma maailmansa. Matkailijoille riittää nähtävää, mutta markkinointi on liian vähäistä.

Saksalaisen Tatort-dekkarisarjan tekijät kuitenkin löysivät kylän, jossa kuvattiin puolitoistatuntinen Borowskin tango.

Saksalaiset matkailijat käyvät vieläkin kaupassa katselemassa tv-elokuvan miljöötä.

”Oli kiinnostavaa nähdä miten elokuva tehtiin. Pihassa oli järeää elokuvakalustoa ja mukana tunnettuja suomalaisia näyttelijöitä, kuten **Antti Reini** ja **Jarmo Mäkinen**. Opastin Mäkistä kauppiaan rooliin.”

Matkailijoita kiinnostaa Hattuvaarassa myös Suomen ja koko Manner-EU:n itäisin piste.

Kaupalta on sinne matkaa 18 kilometriä. Nykyisin itäpisteellä käy noin 2 500 vierailijaa vuosittain.

Elämäntavan houkutus

Purmonen on ottanut haikeana vastaan kukkia ja kortteja asiakkailta.

”Olen nauttinut kaupan pitämisestä, mutta nyt tuli raja vastaan. Olen liian väsynyt ja on aika tehdä jotain muuta.”

Kauppiaspari haaveilee jatkajan löytymisestä, ja siksi kaupan sisustus jää toistaiseksi paikalleen.

Kauppa on toiminut kiinteistössä vuodesta 1950.

Tällä hetkellä Ilomantsin ainoa toimintaansa jatkava kyläkauppa sijaitsee Haukivaarassa.

”Ei kaupalla välttämättä leveästi elä”, Mauri Purmonen sanoo.

”Jos haluaa pitää kesäkauppaa ja nauttia täkäläisestä elämäntavasta, niin sitten suosittelen.”

EIJA HILTUNEN

HATTUVAARA

Kultaa ja kunniaa
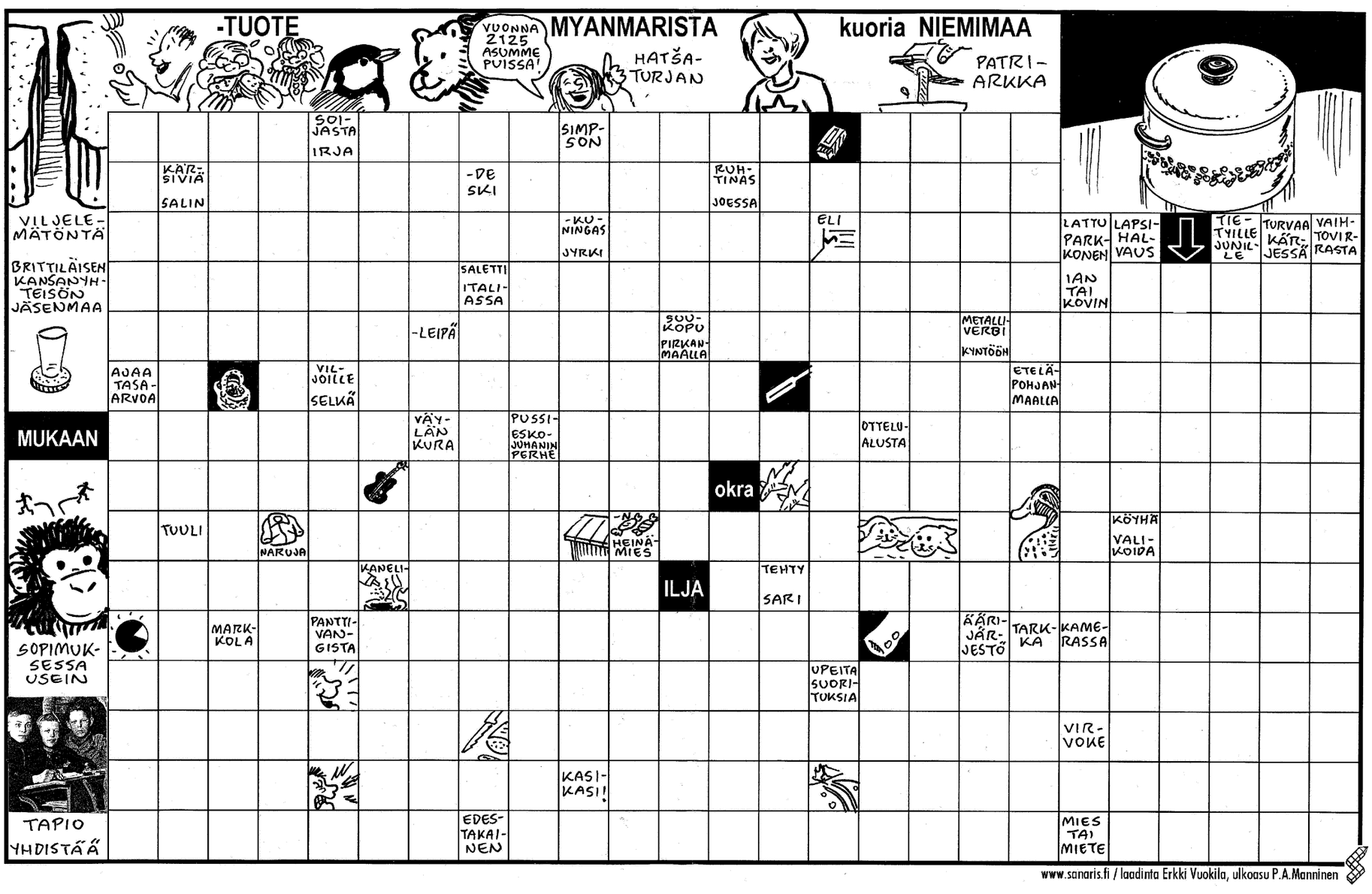
Ilomantsin rajakylä on tunnettu sotaveteraanien muistomerkeistä ja Taistelijan talosta.
Läntisen Euroopan vanhin tsasouna eli rukoushuone on edelleen käytössä.
Runonlaulaja Arhippa Buruskaisen muistokivi on tsasounan pihapiirissä.
Kylän läpi kulkee matkailureitti Runon ja rajan tie.
Metsästys, kalastus ja retkeily tuovat matkailijoita Hattuvaaran erämaaluontoon.
Suosittu retkikohde on Manner-EU:n itäisin piste Virmajärven rannalla.
Pampalon kultakaivos sijaitsee Hattuvaarassa.